

Lublin, 18 listopada 2011 r.

Szanowny Pan
Krzysztof Żuk
Prezydent Miasta Lublin
Plac Łokietka 1, 20-109 Lublin

Stanowisko Rady Kultury Przestrzeni w sprawie opracowania p.t.: „Koncepcja zintegrowanego produktu rekreacyjno-turystycznego (ZPR) dla terenów obustronnie przyległych do rzeki Bystrzycy na odcinku między zaporą na zbiorniku Zemborzyckim a mostem na ul. Zamojskiej”, przygotowanym przez Smit i Smit Consulting na zlecenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Bystrzyca w Lublinie.

Przeptywające przez Lublin Bystrzyca, Czechówka i Czerniejówka warunkowały w sposób zasadniczy układ przestrzenny miasta. Dolina Bystrzycy stanowi główną oś przyrodniczą i krajobrazową a także wypoczynkową Lublina, łączącą miasto z Zalewem Zemborzyckim. Rzeka przepływając przez Lublin tworzy zróżnicowane relacje przestrzenno-krajobrazowe, co czytelne jest w zmiennych proporcjach między elementami naturalnymi i antropogenicznymi. Aktualny stan zagospodarowania Doliny Bystrzycy pozwala jednak stwierdzić, że Lublin jest „odwrócony plecami do rzeki”.

Wydawać by się mogło, że opracowanie „Koncepcja...” powinno wskazać kierunki przyszłego zagospodarowania, tak by z jednej strony zachować to, co cenne krajobrazowo i przyrodniczo, a z drugiej udostępnić dolinę mieszkańcom. Przedstawiona RKP Umowa pomiędzy MOSIR a Smit i Smit Consulting nie precyzuje co jest celem opracowania. Natomiast na spotkaniu w dniu 6 maja 2011 Pan Mariusz Szmit określił, że głównym celem opracowania ma być „zwrócenie mieszkańców Lublina ku Bystrzycy”.

1. Z niepokojem zauważamy, że „Koncepcja” nie posiada osadzenia w kontekście miasta i jest przygotowana w granicach opracowania jako „wyspa”. Jest to zastanawiające, ponieważ od tego zależy profil użytkowników i formy użytkowania.
2. Rada Kultury Przestrzeni, mimo wcześniejszych ustaleń nie otrzymała do zaopiniowania raportu z konsultacji społecznych, na podstawie którego miano określić potrzeby rekreacyjne mieszkańców Lublina. W takiej sytuacji nie jesteśmy w stanie ocenić czy zamieszczone w „Koncepcji” pomysły są rzeczywistymi potrzebami Lublinian.
3. Zdecydowanie lepiej określone są użytkownicy zewnętrzni – autorzy proponują pierwszą w Polsce strefa czasu wolnego, która rozreklamuje Lublin w całym kraju. Należy zastanowić się czy taka forma nie odbierze Doliny mieszkańcom. Mimo, że niektóre z pomysłów uważamy za interesujące (zarówno pod względem lokalizacji jak i programu), a inne są dla nas nieuzasadnione, brak jasno zdefiniowanego celu opracowania nie pozwala nam na obiektywną ocenę. Warto jednak zastanowić się co jest istotniejsze: potrzeby rekreacyjne mieszkańców Lublina, czy sprzedaż produktu „Dolina Bystrzycy” poza granicami miasta.

4. Ważne jest by połączyć Dolinę Bystrzycy z wąwozami, istniejącymi parkami, terenami zieleni, obiektami sportowo-wypoczynkowymi np. ścieżkami rowerowymi, ciągami spacerowymi i tym samym uczynić ją dostępną. W opracowaniu rzeka nie jest traktowana jako element układu otwartego. Bystrzyca stanowi tu niezależny element liniowy, obok którego proponowane są niepowiązane ze sobą przestrzenie o różnych funkcjach. Brak powiązań sprawia, że proponowane funkcje (z wyjątkiem już przesadzonych) nie znajdują na ogół uzasadnienia lokalizacyjnego w kontekście funkcjonalno – przestrzennym.
5. W koncepcji brak także wyrazistego wskazania na ochronę walorów przyrodniczych, w tym najbardziej naturalnych fragmentów doliny, co jest szczególnie ważne dla zachowania funkcji ekologicznych terenu.
6. Koncepcja w swojej formie jest trudnym w odbiorze zbiorem informacji o opracowaniach, uwarunkowaniach, przykładach i pomysłach. Warto wybrać najważniejsze informacje i przedstawić je w postaci 20 – 30 stronicowego opracowania, by mogło się ono stać podstawą do dyskusji na temat koncepcji zagospodarowania Doliny Bystrzycy.

Bystrzyca i jej dolina mają ogromny potencjał przyrodniczy, krajobrazowy i wypoczynkowy. Należy zachować jej walory przyrodnicze a inwestycje prowadzone na tym obszarze powinny prowadzić do wzmocnienia jej roli jako najważniejszego czynnika kształtującego klimat w mieście i osi łączącej w całość „wysepki zieleni” znajdujące się w Lublinie. Z drugiej strony należy udostępnić dolinę rzeki dla mieszkańców. Teren zieleni nadrzecznej powinien harmonijnie przechodzić w inne obszary rekreacyjno – wypoczynkowe i umożliwiać dobry dostęp nad Bystrzycę z terenów zabudowanych.

Uważamy, że konieczna jest dalsza dyskusja, umożliwiająca uspołecznienie przedstawionego opracowania, które w obecnej formie ma charakter dokumentu marketingowego, nastawionego na sprzedaż produktu. Zdaniem RKP najistotniejsze jest udostępnienie terenów poprzez kształtowanie reprezentacyjnej części miasta wzdłuż rzeki, zachowanie funkcji wypoczynkowej w połączeniu z ekologiczną, a także zwiększenie dostępności i ekspozycji zabytków kultury. Wnioski z tej dyskusji mogą być podstawą do podejmowania decyzji o zasadach funkcjonalnych i przestrzennych przekształceń w Dolinie Bystrzycy.

stanowisko opracowała:

Kataryzna Zaleska

Jan Kamiński
Przewodniczący RKP

Załącznik:

Notatka ze spotkania przedstawicieli: MOSiR, Smit i Smit Consulting oraz Rady Kultury Przestrzeni w dniu 6 maja 2011 r., w siedzibie MOSiR w Lublinie.

Do wiadomości:

Pan Mariusz Szmit, Dyrektor Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Bystrzyca w Lublinie,
ul. Filaretów 44, 20-609 Lublin